

увагу в доповіді приділено мотивації авторів, стратегіям національного героїзму та змалюванню архетипу воїна-невидимки. Також розглянуто питання мови, інтертекстуальних алюзій та історичної правдоподібності як інструментів літературної політики пам'яті. Таким чином, у фокусі доповіді – не лише фігура литовця в українській прозі, але й утвердження солідарної моделі «опору з периферії», що руйнує імперську оптику центру й відкриває простір для діалогу культур посттоталітарної Східної Європи.

Ключові слова: література пам'яті, посттоталітарна проза, українсько-литовські паралелі, історичний роман, колективна травма, міфотворення, постколоніальна оптика, історична реконструкція.

Богдан БУРИГІН

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Мовні образи «нації» і «пам'яті» у дискурсах України і Литви

У доповіді розглядається концептуалізація понять «нація» і «пам'яті» у публічному дискурсі України та Литви з акцентом на мовні засоби репрезентації і культурні особливості осмислення цих понять. Порівняльний аналіз здійснено на матеріалі публіцистичних текстів, офіційних заяв, виступів політичних лідерів, а також журналістських матеріалів, що висвітлюють теми національної ідентичності, історичної пам'яті та взаємин із радянським минулим. Звертається увага на те, як мовні образи формують колективне уявлення про націю як спільноту пам'яті, історії та цінностей. Аналіз виявляє спільні риси українського і литовського дискурсів: апеляцію до травматичного досвіду колонізації, акцент на європейській самоідентифікації, символічне значення історичних постатей та подій. Водночас наголошуються й відмінності, зумовлені розбіжностями у національних наративах, політичному контексті та моделі пам'ятання. Особливу увагу приділено функціонуванню лексем «герої», «жертви», «окупація», «відновлення», «історична справедливість», які є репрезентативними для обох мовно-культурних середовищ. Дослідження має на меті не лише описати мовні механізми конструювання «нації» і «пам'яті», а й виявити, як ці поняття працюють як інструменти культурної ідентифікації, мобілізації та суспільного діалогу в умовах посттоталітарного простору.

Ключові слова: герої, нація, жертви, окупація, відновлення, історична справедливість, пам'ять.

Крістіна ІВАНЦЬКА

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Тарас Шевченко і Литва: період життя і переклад творчого доробку литовською мовою

У доповіді розглядається зв'язок між Тарасом Шевченком і Литвою, з особливим акцентом на важливий період у житті поета – його перебування у Вільнюсі. Аналізується, як саме литовська столиця вплинула на формування Шевченка як митця, на його емоційний досвід і перші кроки до становлення як живописця і поета. Особлива увага приділяється враженням Шевченка від міста, людям, з якими він там познайомився, а також впливу історичних подій, зокрема Листопадового повстання. Друга частина доповіді присвячена реєстрації поезії Шевченка в Литві. У ній виокремлюються три основні етапи литовських